

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarius (Lectionarius) - Cod. Aug. perg. 16

[S.l.], [11. Jh.]

Venerabilis Beda presbiter: Sermo zu der Evangelienlesung

[urn:nbn:de:bsz:31-6697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6697)

absit. Non solae tenebrae
erunt. non eis sola tollitur
species qua gaudebant. sed
datur etiam quod in aeternū
gemant. Ne contempneres
enim tenebras. o quisquis es
flagitiosus. qui soles propter
tua mala facta. et propter
lasciua adutteria. non solū
tenebras non horrere. sed que
rere. Qui soles plus gaudere
quando lucerna extinguit.
non tales tenebras habebis
ubi gaudebis. ubi laeteris.
ubi te uoluptatibus carnis
oblectes. Non sic erunt ip
sae tenebrae. sed quomodo
erunt. Ibi erit et fletus et
stridor dentium. Tortor si
ne defectu. tortus sine defe
ctu. ne qui torquet fatiga
tur. nec qui torquetur morit̄.
Ergo erunt aeternae lacrimae
illis qui sic uixerunt. Erunt

aeterna gaudia scorum. quan
do uenientes uenient in exul
tatione portantes manipu
los suos. Dicent enim mes
sis tempore domino suo.

Onē. adiuuante te fecimus
quod iussisti. redde quod
promisisti in aeternum.

IT̄ IN ESTIUIT MARTIN.

LE. SCI. EV. SEC. LUC. A.

I N illo tempore.

O es cendens iue de monte.

stetit in loco campestris.

Et reliqua.

SERMO VENERABILIS.

BEDA PRI.

DE EADEM

LECTIONE.

TIPSE ELE

uatis oculis

in discipulos

suos dicebat. beati pauperes

quia ur̄m est regnum dī. Etsi
 generaliter omnibus loquitur.
 specialius tamen oculos salua
 tor in discipulos leuat. ut his
 qui uerbum intenta cordis
 aure percipiunt. latius sapo
 ris intimi lumen aperiat.
 Cui simile est quod matheus
 ait. Et cum sedisset. accesserunt
 ad eum discipuli eius.
 et aperiens os suum docebat
 eos dicens. Beati pauperes
 spū. Nam quibus os in mon
 te sedens aperit. ut magna
 sublimiter audiant. in eos
 oculos stans in campo dirigit.
 ut audita patenter intelle
 gant. Beati itaque paupe
 res. non utiq. omnes. sed illi
 tantummodo qui omne prae
 sentis saeculi tam etsi altum
 uideatur pronihilo culmen
 ducunt. Qui merito regni
 caelestis perhibentur mune

re digni. quia delectationis
 humanae probantur cupidi
 tate nudati. Qualem se rex
 dauid pauperem sustinuisse
 declarans ait. Ego uero ege
 nus et pauper sum. Et alibi
 non modo terrestria. sed &
 ipsa pro dno super caelestia
 paru pendens dicensq. Quid
 enim mihi restat in caelo. &
 ate quid uolui super terram.
 Mox ubi spei suae fixisset ancho
 ram subdendo manifestat.
 mihi aut adherere dō bonū
 est. ponere in dno dō spē meā.
 Alioquin nonnulli miserrima
 conditione paupertatis. et
 hic saeculi gaudis ab inopia
 rerum. et ibi regno dī ob me
 ritorum nequitiam carent.
 Beati qui nunc esuritis. quia
 saturabimini. Quid esurire
 beati. quid sitire debeant
 matheus exponit. uidelicet

X.

XI.

iusticiam. Apertissime nos
instituent. numquam nos sa-
tis iustos aestimare debere.
sed cotidianum iusticiae
semper amare. immo arde-
re profectum. Cuius per-
fectam saturitatem non in
hoc saeculo sed in futuro pos-
se prouenire. supernorum
desiderio psalmista flagrans
ostendit qui ait. Ego autē
cum iusticia apparebo in con-
spectu tuo. satiabor dum
manifestabitur gloria tua.
Potest simpliciter accipi. bea-
ti qui nunc esuritis. qui casti-
gatis corpus ur̄m et seruitu-
ti subicitis. qui infame et siti-
uerbo operam datis. quia
caelestium tunc gaudiorū
habebitis ubertate perfrui.
XII. Beati qui nunc fletis. qui ari-
debitis. Non temporalium
damna commodorum. sed

uirtutum detrimenta spiri-
tuum qui flent. aeterna
beatitudine consolabuntur.
Ubi non nra solum. sed et pro-
ximi iubemur commissa de-
flere. Quem si ut nos diligi-
mus. consequenter illius &
profectu nos gratulari. et
defectu necesse est tribula-
ri. Nec solum tribulari. ue-
rum ad lacrimas usq. succen-
di. Sic enī samuel & dā pecca-
tum saulis & interitū lugens.
sic peccatricem dñs ipse fle-
uit super ciuitatem. et mestus
compassus sororibus. lazaru
quem diuina erat maiestate
resuscitaturus. humanapri-
us miseratione deflebat.
Mystice significans eos qui pec-
cati morte sopiuntur ut re-
uiuescere queant. e proximis
esse plangendos. Quod autē
nunc flentes risuros esse pro

mittat. non pueriliter accipiendum est. sed scripturae more risus nomine. mentis exultatio et affectus quidam laetior intellegendus est esse designatus. sicut sarra. risu inquit mihi fecit ds. Et in iob dictum est. Os autem ueritatum replebitur risu.

Per quae ut dixi nomina gaudium animae figuratur interior. Beati eritis cum uos oderint homines. et cum separauerint uos. et exprobrauerint. Qui propter diuitias hereditatis xpi in scis. propter panem uitae aeternae. propterq. spem caelestium gaudiorum. fletus. esuriam. paupertatemq. pati desiderat. beatus est. Multo aut beator. qui has inter aduersa uirtutes seruare non trepidat. quia odiant

licet homines corde nefando. dilectum xpo cor ledere nequeunt. separent et synogoga depellant. xpc inuenit et confirmat. Exprobrent nomen crucifixi. ipse commortuos sibi conresuscitat. et confedere facit in caelestibus. Et eiecerint nomen urm tamquam malum propter filium hominis. Nomen urm quod dicit nomen xpianorum significat. quod agentibus iudaicisq. saepissime quantum ad ipsos memoriae abrasum. et ab hominibus eiectum est. nulla tam existente causa odii. nisi propter filium hominis. Quia uidelicet nomen xpi credentes suum uoluerint facere cognomen. atq. ideo nominis summi persecutores hominum non in merito nomine notantur. Beati inquit

eritis cum uos oderint homi-
nes. Oocens eos ab hominib.
insectandos. sed ultra homi-
nes esse beandos. Gaudete
in illa die et exultate. ecce
enim merces uera multa in cae-
lo. Non hoc a quolibet pati-
ente. sed ab eo qui superne
tantum mercedis intuitu
patitur. praeceptum potest
impleri. Ut scilicet inter o-
dia cordium. inter probra
linguarum. inter ipsas per-
sequentium manus aequa-
li immo laetiori adhuc cor-
de uersetur. Non ad hoc
nri similes ualent. sed eoru
qui ibant gaudentes a con-
spectu concilii. quo digni
habiti sunt pronomine
ihu contumelia pati. Qui
ergo multa in terris pro xpo
sustinet aduersa. multa
in caelis pro xpo recipiet dona.

Ceterum quanta ab helia uer-
borum iacula falsi sustinue-
re prophetae quos deridens
dicebat. Clamate uoce ma-
iore. ds enim est bahal. et for-
sitan loquitur. Aut induer-
sorio est aut in itinere. Aut
certe dormit ut excitetur.
Quantam dedere stragem.
qui octingenti simul et quin-
quaginta sunt interempti.
Uerum quia bahal et non xpc
in causa erat. nec irrisi gau-
debant nec occisi palmam
sed paenam meruere peren-
nem. Secundum hec enim
faciebant prophetae pa-
tres eorum. Bene exemplo
adhortatus est. quia uera
dicentes solent persecutio-
nem pati. nec tamen ideo
pphaetae antiqui timore
persecutionis aueritatis
praedicatione defecerunt.

Notandum sane quia sicut
 matheus per octo quas posu-
 it beatitudines. octauam
 spei nrae perfectionem que
 resurrectionis gloria dedica-
 tur insinuat. ita lucas per
 quattuor uirtutes amplecti-
 tur cardinales. Beati enī
 pauperes qui per temperan-
 tiam a mundi refrenantur
 illecebris. Beati esurientes
 qui sua fame commoniti.
 esurientibus esse miseren-
 dum. et ipsi per iusticiam
 miserentur ut ualent.
 Nam elemosinam quā xp̄o
 non nra donamus. sed sua
 reddimus. iusticiam recte
 dici testatur psalmista qui
 ait. Dispersit dedit pau-
 peribus. iusticia eius
 manet in saeculum saeculi.
 Iusticia est enim qua sua cuiq̄
 tribuimus. nemini quicquā

debentes. nisi ut inuicem
 diligamus. Beati qui per
 prudentiam inter bonum
 uinoscentes et malum. oc-
 cidua flere. et ad aeterna
 nolunt anhelare. Beati
 qui per fortitudinem fidei
 omnia ualent molesta tole-
 rare. Igitur qui necdum
 consummate uirtutis arcē
 conscendere ualent gene-
 ralis interim perfectionis
 sunt beatitudine perfouen-
 di. quatenus ab omni paula-
 tim ad meliora progressi-
 dum consistentem in plantie
 domū libenter auscultant.
 ad hunc quandoq̄. in monte
 sedentem sublimiter ascen-
 dant. Nam quorum adhuc
 edomandis instruendis que
 cordibus insistit. hos quasi
 stans quisitus laborantis est
 affatur. Quos uero longo

studii spiritualis exercitio prom-
tos iam iamque ac dociles in-
uenit. his libertate ac digni-
tate magistri quasi quietus
saluator residens. mystica
quaeque de supernis intimat.
Quae spiritualium differentia
perfectuum in israeliticae ple-
bis est habitu pulcherrimis
expressa figuris. ubi uulgus
omne quibuslibet uestibus
utens in quattuor angulis
palliorum hiacynthinae sibi
fimbrias est facere praecipit.
Sacerdotes quattuor habere
uestes. totidem mysticis co-
loribus mira uarietate di-
stinctas. pontifices et eaque
sacerdotes et alia quattuor
indumenti genera. colorum
quidem eorundem sed subli-
mioris gratia dignitatis. &
auro interlucente corusca
et patriarcharum atque ipsi

us domini nomine redimita gesta-
re. Quae per singula uel
exponere uel solum propo-
nere proprii industriam
spectat operis.

**IN ESTIUIT MARTYR &
LEC. SCI. EU. SEC. MIII.**

In illo tempore dixit ihesus discipu-
lissimus. **S**i quis uult post
me uenire. abneget semet
ipsum. et tollat crucem suam
et sequatur me. Et reliquum.

**OMELIA BEATI
GREGORII PP.
DE EADEM
LECTIONE.**

VIADN

AC REDEM

PTOR

nr nouus homo uent
in mundum. noua praecpta
edidit mundo. Vitae enim
nae ueteri in uitis enutrite

